

آسیب‌شناسی دینی

محمد اسفندیاری

www.ketab.ir

۱۴۰۲

اسفندیاری / محمد - ۱۳۳۸ / آسیب شناسی دینی

تهران: کویر ۱۴۰۲

ISBN: 978-964-214-130-2

کتابنامه: ص ۳۸۳-۱۵؛ همچنین به صورت زیر نویس.
اسلام - بررسی و شناخت اسلام - جنبه های جامعه شناختی

۵۱۵ الف Bp

رده بندی دیویی: ۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۴۱۹۱۹۶۲

www.ketab.ir

انتشارات کویر

آسیب شناسی دینی

محمد اسفندیاری

طراح جلد: سعید زاشکانی - امور فنی و صفحه آرایی: انتشارات کویر

چاپ اول: ۱۳۹۵ - چاپ پنجم: ۱۴۰۲ - شمارگان: ۳۰۰

شابک: ISBN: 978-964-214-130-2

نشانی: تهران - کریم خان زند ابتدای قائم مقام فراهانی کوی یکم شماره ۲۰ - ساختمان کویر
کد پستی: ۱۵۸۵۹۱۴۹۱۱ - تلفن: ۸۸۳۰۱۹۹۲ - ۹ و ۸۸۳۴۲۶۹۸ - شماره: ۸۸۳۴۲۶۹۷

Kavir.Pub

KavirPublishingCo

Kavirbook@gmail.com

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلاً و جزئاً،

به هر صورت (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی)

بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است.

قیمت ۳۴۰۰۰۰ تومان

فهرست اجمالی

۱۱	مقدمه
۱۳	خمود
۴۳	جمود
۸۱	تعصب و آزادگی
۹۹	آفت گزاف
۹۹	درنگی در پدیده غلو
۱۲۹	دین عامیانه
۱۴۱	دینداری در دنیای مدرن
۱۵۲	ماتریالیسم فکری و ماتریالیسم اخلاقی
۱۶۳	اختلاف افکار
۱۸۷	سوء تبلیغ و تبلیغ سوء
۲۰۱	بزرگی در خطر کردن است
۲۱۳	قدرت و فساد
۲۴۳	حفظ قدرت یا حفظ ارزشها؟
۲۵۵	آگاهی چیست؟
۲۶۶	نزاع قدیم و جدید
۲۷۹	تفسیر ارتجاعی دین
۲۹۸	بعد اجتماعی اسلام
۳۲۱	دردمندی
۳۳۹	عقیده حاکمان، عقیده حاکم
۳۵۵	نقد مشهورات
۳۸۵	منابع

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه

هر پدیده‌ای در معرض آسیب‌هایی پیدا و پنهان است که هویت و کیان آن را تهدید می‌کند. دین، که پدیده‌ای آسمانی است، و جامعه دینی، که عهده‌دار پیوند آسمان و زمین است، از این قاعده بیرون نیست. بنابراین آسیب‌شناسی دینی لازم است و غفلت از آن، عین غفلت از آسیب‌هاست. چنین کاری در گذشته نیز معمول بود، اما با پیدایی این عنوان علمی (آسیب‌شناسی) و تشخیص یافتنش، اقبالی بیشتر به آن شد. در میان آثار گذشتگان، تلبیس ابلیس ابن جوزی (م ۵۹۷)، دقیقاً در همین موضوع می‌گنجد و از مهمترین کتاب‌هایی است که آسیب‌شناسان دینداران را از نگاه یک عالم متصلب می‌نمایاند.

موضوع آسیب‌شناسی دینی نقد بینش و منش و کنش دینداران است و معیارش دین و هدفش اصلاح. اما گاهی تشخیص آسیب و نقد آن قابل مناقشه است. غزالی پیش از ابن جوزی در نظر داشت کتابی با عنوان تلبیس ابلیس بنویسد که اجل مهلتش نداد، اما اگر موفق می‌شد، بنا بر دیدگاهش در احیاء علوم الدین، بر آسیب‌های فقه و فقه‌پژوهان انگشت نقد می‌گذاشت و فقیهان را به درس‌آموزی از صوفیان فرامی‌خواند. ولی ابن جوزی که این عنوان را از غزالی گرفت و چنان کتابی نوشت، تصوف پیشگان را به نقد کشید و به غزالی اعتراض کرد که فقه را به تصوف ارزان فروخته است. بنابراین آسیب‌شناسی‌ها متفاوت است و بسته به دیدگاه هر فرد، چیزی آسیب است و چیزی نه، و چیزی سهمگین است و چیزی نه.